

George COŞBUC

POEZII

George COȘBUC

POEZII

Editura *Sedcom Libris*
Iași, 2004

BALADE ŞI IDILE
(1893)

NOAPTE DE VARĂ

Zărilor, de farmec pline,
Strălucesc în luminiș;
Zboară mierlele-n tufiș
Și din codri noaptea vine
Pe furiș.

Care cu poveri de muncă
Vin încet și scîrțîind;
Turmele s-aud mugind,
Și flăcării vin pe luncă
Hăulind.

Cu cofița, pe-ndelete,
Vin neveste de la rîu;
Și, cu poala prinsă-n brîu,
Vin cîntînd în stoluri fete
De la grîu.

De la gîrlă-n pîlcuri dese
Zgomotoși copiii vin;
Satul e de vuiet plin;
Fumul alb alene iese
Din cămin.

Dar din ce în ce s-alină
Toate zgomotele-n sat,
Muncitorii s-au culcat.
Liniștea-i acum deplină
Și-a-nnoptat.

Focul e-nvelit pe vatră,
Iar opaștele-au murit,
Și prin satul adormit
Doar vreun cîne-n somn mai latră
Răgușit.

Iat-o! Plină, despre munte
Iese luna din brădet
Și se nalță,-ncet-încet,
Gînditoare ca o frunte
De poet.

Ca un glas domol de clopot
Sună codrii mari de brad;

Ritmic valurile cad,
Cum se zbate-n dulce ropot
Apa-n vad.

Dintr-un timp și vîntul tace;
Satul doarme ca-n mormînt –
Totu-i plin de Duhul sfînt:
Liniște-n văzduh și pace
Pe pămînt.

Numai dorul mai colindă,
Dorul tînăr și pribag.
Tainic se-ntîlnește-n prag,
Dor cu dor să se cuprindă,
Drag cu drag.

MÎNIOASĂ

Am să merg mai înspre seară
Prin dumbrăvi, ca mai demult,
În priveghetori să-mi pară
Glasul Linei că-l ascult.
Mai știi eu, ce-aș vrea s-ascult!
Că-n zori Lina sta-n portiță,
Sălta-n vînt a ei altiță,
Vîntul îi salta-n costiță
Și-i făcea floare-n obraz:
Eu mergeam la plug în laz¹,
Și, cînd trec, Lina s-ascunde,
Parcă nici nu m-a văzut.
Îi vorbesc, și nu-mi răspunde,
Nu-mi răspunde!
Și-o întreb, și nu-mi răspunde!
Și mă mir — ce i-am făcut!

Vreau de-aici să rump o floare!
Ochii unui înger scump
Au albastrul de cicoare,
Și cicoare vreau să rump –
Mai știi eu ce-aș vrea să rump!
Că-n amiazi venind pe vale,
Întîlnii pe Lina-n cale:

Fragi i-am dat, ea mi-a zis:
— „Na-le! Ți-am cerut eu ție fragi?”
Ochii ei frumoși și dragi
Priveau tot spre poala rochii,
S-a pus Lina pe tăcut,
Și vedeam că-i umblă ochii,
Umblă ochii!
Ca la șerpi, îi umblă ochii,
Și mă mir – ce i-am făcut!

Să-mi pun capul pentr-o Lină,
Să mă fac un om pribag!
Ieși din neguri, lună plină,
Să mă vezi la Lina-n prag –

¹ Teren de curînd despădurit, transformat în loc arabil sau pășune.

Mai știi eu ce-aștept în prag!
Alte dăți suna zăvorul;
Lina pe furiș, ca dorul,
Pășea-n degete pridvorul
Și la mine-n prag venea,
Mamă-sa cât ce-adormea.
Azi ard hainele pe mine,
Mi-e greu capul ca de lut,
Stau în prag – și ea nu vine,
Nu mai vine!
E târziu și nu mai vine...
Și mă mir – ce i-am făcut!?

NU TE-AI PRICEPUT

Nu te-ai priceput!
Singur tu nu mi-ai plăcut,
Că eu tot fugeam de tine?
O, nu-i drept, nu-i drept, Sorine!
Ți-am fost dragă, știu eu bine,
Dar, să-mi spui, tu te-ai temut.
Și eu toate le-am făcut,
Ca să poți să-mi spui odată,
Să mă-ntrebi: – „Mă vrei tu, fată?”
Și plîngeam de supărată,
Că tu nu te-ai priceput.

Nu te-ai priceput!
Zici că-s mîndră și n-am vrut
Ca s-ascult vorbele tale?
Dar de unde știi? În cale
Ți-am umblat și-n deal și-n vale,
Și-orîșiuunde te-am știut.
Zile lungi mi le-am pierdut,
Să mă-mprietenesc cu tine:
Tu-mi umblai sfios, Sorine,
Și plîngea durerea-n mine,
Că tu nu te-ai priceput.

Nu te-ai priceput!
Am fost rea și n-aș fi vrut
Să te las, ca altă fată,
Să mă strîngi tu sărutată!
Dar m-ai întrebat vrodată?
Mă-nvingea să te sărut
Eu pe tine! Pe-ntrecut
Chip cătam cu viclenie
Să te fac să-ntrebi, și mie
Mi-a fost luni întregi mînie
Că tu nu te-ai priceput.

Nu te-ai priceput!
Zici că de m-ai fi cerut
Mamei tale noră-n casă,
N-aș fi vrut să merg? E, lasă!
Că de-o fată cui-i pasă,
Nu se ia după părut!

De-ntrebai, ai fi văzut!
Tu să fi-nceput iubitul,
Că-i făceam eu isprăvitul –
Tu cu pînea și cuțitul
Mori flămînd, nepriceput!

NUNTA ZAMFIREI

E lung pământul, ba e lat,
Dar ca Săgeată de bogat
Nici astăzi domn pe lume nu-i,
Și-avea o fată, – fata lui –
Icoană-ntr-un altar s-o pui
La închinat.

Și dac-a fost pețită des,
E lucru tare cu-nțeleș,
Dar dintr-al prinților șirag,
Cîți au trecut al casei prag,
De bună seamă cel mai drag
A fost ales.

El, cel mai drag! El a venit
Dintr-un afund de Răsărit,
Un prinț frumos și tinerel,
Și fata s-a-ndrăgît de el.
Că doară tocmai Viorel
I-a fost menit.

Și s-a pornit apoi cuvînt!
Și patru margini de pământ
Ce strîmte-au fost în largul lor,
Cînd a pornit s-alerge-n zbor
Acest cuvînt mai călător
Decît un vînt!

Ca ieri, cuvîntul din vecini
S-a dus ca astăzi prin străini,
Lăsînd pe toți, din cît afund
O mie de crăimi ascund,
Toți craii multului rotund
De veste plini.

Și-atunci din tron s-a ridicat
Un împărat după-mpărat
Și regii-n purpur s-au încins,
Și doamnele grăbit au prins
Să se gătească dinadins,
Ca niciodat'.

Iar cînd a fost de s-a-implinit
Ajunul zilei de nuntit,
Din munți și văi, de peste mări,
Din larg cuprins de multe zări,
Nuntași din nouăzeci de țări
S-au răscolit.

De cum a dat în fapt de zori
Veneau cu fete și feciori
Trăsnind rădvanele de crai,
Pe netede poteci de plai:
La tot rădvanul patru cai,
Ba patru sori.

Din fundul lumii, mai din sus,
Și din Zorit, și din Apus,
Din cît loc poți gîndind să bați
Venit-au roiuri de-mpărați
Cu stemă-n frunte și-mbrăcați
Cum astăzi nu-s.

Sosit era bătrînul Grui
Cu Sanda și Rusanda lui,
Și Ținteș, cel cu trainic rost,
Cu Lia lui sosit a fost,
Și Bardeș cel cu adăpost
Prin munți sîlhui.

Și alții, Doamne! Drag alint
De trupuri prinse-n mărgărint!
Ce fete dragi! Dar ce comori
Pe rochii lungi țesute-n flori!
Iar hainele de pe feciori
Sclipeau de-argint.

Voinicii cai spumau în salt;
Și-n creasta coifului înalt
Prin vulturi vîntul viu vuia,
Vrun prinț mai tînăr cînd trecea
C-un braț în șold și pe prăsea
Cu celălalt.

Iar mai spre-amiazi, din depărtări
Văzutu-s-a crescînd în zări
Rădvan cu mire, cu nănași,
Cu socri mari și cu nuntași,

Și nouăzeci de feciorași
Veneau călări.

Și ca la mîndre nunți de crai
Ieșit-a-n cale-ales alai
De sfetnici mulți și mult popor
Cu muzici multe-n fruntea lor;
Și drumul tot era covor
De flori de mai.

Iar cînd alaiul s-a oprit
Și Paltin-crai a stărostit
A prins să sune sunet viu
De treasc și trîmbiți și de chiu –
Dar ce scriu eu? Oricum să scriu
E ne-implinit!

Și-atunci de peste larg pridvor,
Din dalb iatac de foisor
Ieși Zamfira-n mers isteț,
Frumoasă ca un gînd răzleț,
Cu trupul nalt, cu părul creț,
Cu pas ușor.

Un trandafir în văi părea;
Mlădiul trup i-l încingea
Un brîu de-argint, dar toată-n tot
Frumoasă cît eu nici nu pot
O mai frumoasă să-mi socot
Cu mintea mea.

Și ea mergînd spre Viorel,
De mîna cînd a prins-o el,
Roșind s-a zăpăcit de drag, –
Vătavul a dat semn din steag
Și atunci porniră toți șireag
Încetinel.

Și-n vremea cît s-au cununat
S-a-ntins poporul adunat
Să joace-n drum după tilinci:
Feciori, la zece fete, cinci,
Cu zdrîngăneii la opinci
Ca-n port de sat.

Trei pași la stînga linișor
Și alți trei pași la dreapta lor;
Se prind de mâni și se desprind,
S-adună cerc și iar se-ntind,
Și bat pămîntul tropotind
În tact ușor.

Iar la ospăț! Un rîu de vin!
Mai un hotar tot a fost plin
De mese, și tot oaspeți rari,
Tot crai și tot crăiese mari,
Alătura cu ghinărari
De neam străin.

A fost atîta chiu și cînt
Cum nu s-a pomenit cuvînt!
Și soarele mirat sta-n loc,
Că l-a ajuns și-acest noroc,
Să vadă el atîta joc
P-acest pămînt!

De-ai fi văzut cum au jucat
Copilele de împărat,
Frumoase toate și întrulpi,
Cu ochi șireți ca cei de vulpi,
Cu rochii scurte pînă-n pulpi,
Cu păr buclat.

Și principii falnici și-ndrăzneți,
De-al căror buzdugan isteț
Perit-au zmei din iaduri scoși!
De-ai fi văzut jucînd voiși
Și feți-voinici, și feți-frumoși,
Și logofeți.

Ba Peneș-împărat, văzînd
Pe Barbă-Cot, piticul, stînd
Pe-un gard de-alături privitor,
L-a pus la joc! Și-ntre popor
Sărea piticu-ntr-un picior
De nu-și da rînd!

Sînt grei bătrînii de pornit,
Dar de-i pornești, sînt grei de-oprit!
Și s-au pornit bărboșii regi
Cu sftencii-nvechiți în legi

Și patruzeci de zile-ntregi
Au tot nuntit.

Și vesel Mugur-Împărat
Ca cel dintâi s-a ridicat
Și, cu păharul plin în mâni,
Precum e felul din bătrâni,
La orice chef între români,
El a-nchinat.

Și-a zis: — „Cât mac e prin livezi,
Atâția ani la miri urez!
Și-un prinț la anul, blînd și mic,
Să crească mare și voinic, —
Iar noi să mai jucăm un pic
Și la botez!“